Region Stockholm

Liberalerna

SÄRSKILT UTTALANDE
2024-09-24

RS 2024-0181

Trafiknämnden
Ärende 21

Beslut om yttrande över motion 2024:20 av Christian Delhage m.fl. (SD) om att avskaffa procentregeln avseende konstnärlig utsmyckning

Konst i offentlig sektor bidrar till välmående och läkande, främjar hälsa samt tillgängliggör kulturupplevelser. Att partier i Region Stockholm vill skära ned på de resurser som finansierar konst i sjukhusmiljöer och i kollektivtrafik är därav mycket oroande. En nedskärning skulle inte bara göra vårdmiljöerna tråkigare, utan även försämra varje människas möjlighet att var dag se och uppleva konst. Något som i längden skulle göra hela vårt samhälle kulturellt fattigare.

Sedan bildandet av Stockholms läns landsting 1971 har Region Stockholm följt procentsregeln. I dag innebär detta att en procent av investeringskostnaden, vid investeringar upp till 100 miljoner kronor, avsätts för konstnärlig gestaltning vid ny- och ombyggnation av fastigheter. För vårdlokaler avsätts två procent. En regel som Moderaterna nu alltså vill skrota.

Att följa motionärernas förslag vore ett stort misstag. Procentsregeln, som initierades under ledning av det dåvarande folkpartistiska finanslandstingsrådet Gunnar Hjerne, har resulterat i att Region Stockholms vårdmiljöer i dag huserar en av landets största samlingar av modern och samtida konst. Stockholms tunnelbana i sin tur hyllas ofta som världens längsta konstutställning tack vare dess omfattande och unika utsmyckning.

Liberalerna har alltid värnat om den konstnärliga gestaltningen i regionens offentliga miljöer. Investeringar i konst och kultur innebär inte enbart en estetisk förbättring, utan det handlar också om att stärka människors välbefinnande. Forskning visar att konstnärliga inslag i vår vardagsmiljö kan minska stress, öka kreativitet samt frambringa känslor av trygghet och trivsel. I vårdmiljöer bidrar konst till att skapa stimulerande och läkande miljöer för patienter, men även välbefinnande för deras anhöriga och vårdarbetare.

Offentlig konst fungerar dessutom som en tillgänglig kulturupplevelse för alla i samhället, oavsett socioekonomisk bakgrund. Konsten i tunnelbanan, till exempel, breddar tillgången till kultur genom att göra den till en del av det offentliga rummet. Konsten sprider dessutom glädje och inspiration till förbipasserande.

Kritiker argumenterar för att medlen för konstnärlig gestaltning bör avsättas till andra ändamål, såsom sjukvård eller kollektivtrafik. Denna

argumentation visar dock på en grundläggande missförståelse för skillnaden mellan investeringar och driftsbudget. Att dra ner på investeringskostnader, genom ett avskaffande av procentsregeln, innebär inte ett automatiskt överförande av dessa medel till exempelvis sjukhussängar.

Konst och kultur är avgörande för samhällets utveckling och attraktivitet. En nedskärning av kulturen innebär en direkt underminering av själva grunden för vad det innebär att vara ett dynamiskt samhälle. Att investera i den konstnärliga gestaltningen av våra offentliga rum handlar inte bara om estetik, utan det handlar även om att stärka vårt gemensamma kulturarv och främja ett inkluderande samhälle. Mot bakgrund av detta bör vi, i motsatt till motionärerna, se bortom de omedelbara kostnaderna av konst i offentlig sektor och i stället erkänna det långsiktiga värdet av konstnärlig gestaltning.